

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, četrtek 5. avgusta 1920.

Št. 172.

Otvoritev železniške konference v Mariboru.

Konferenca za zvezo Maribor—Ljutomer v Radgoni. — Komisija za določitev mej pride v Maribor.

Črna in rdeča internacionala

Doslej smo poznali le eno izrazito inter-
nacionalo, ki se je kot taka tudi udeležila,
čepav do predvojnih in do povojnih
časov ni mogla še pokazati velikih, uvaževanja
vrednih uspehov; to je bila delavska
Internacionala, ki je dobila vsled rdeče barve
zastave njene socijalno-demokratske organi-
zacije ime rdeča internacionala. Oče te in-
ternacionala je bil Marx. Prvotno enotna se
je tekom časa, posebno pa v sedanji povojni
dobi, razbila v tri uspešne.

Razlika med temi tremi pa ni idejna,
ampak zgolj taktična. Cilj vseh pa je eden
in isti — diktatura proletarijata, nadoblast de-
lavskega stanu nad ostalimi. Te delavske in-
ternacionala so univerzalne. Njihov pogla-
vitni evangelij je ta, da so interesi delav-
skega stanu vseh narodov enaki, da torej
med delavstvom posameznih narodnosti ni
vzrokov in povodov za medsebojne boje. Ker
pa je za skupno delovanje in složno nasto-
panje vsega delavstva sveta največja ovira
narodnost, ali nacionalizem ter vera, so od-
ločni sovražniki teh dveh idej. Njim sta na-
rodnost in vera enako postranskega pomena,
preko katerega gredo dalje za svojim ciljem.
Ta internacionala je torej v tem oziru idealna
in edino prava, ker je univerzalna.

Druga internacionala, klerikalna, ali
vsled konservativnih stremeljenj ter duhov-

niških črnih kostumov, ker so ravno duhov-
niki njeni voditelji in očelje, črna, se snuje
komaj sedaj. Motil pa bi se, kdor bi mislil,
da je njena ideja nova, da jo je rodil ko-
maj sedanji čas. Njena ideja je tako stara,
kakor je staro krščanstvo. Zasledovali pa so
jo vsi papeži brez izjeme. Gonilna njena
ideja pa je, pokristjaniti vse narode sveta in
potem na podlagi enotne vere združiti pri-
padnike vseh narodov kot brate v Kristu.
Njen končni cilj pa je, kakor pri rdeči tudi
diktatura in sicer diktatura papeža in duhov-
nikov, kot božjih namestnikov na zemlji.
Kakor rdečim, tako je tudi njim narodnost
postranska stvar, ker jih ovira pri združevanju
vernikov različnih narodov. Vera pa
ki je rdečim tudi, istotako kakor narodnost,
postranska stvar, je pri njih pa glavna vo-
dilna in gonilna ideja. Tu pa tiči ena glavnih
razlik med obema ter jemlje črnim univer-
zalnost in idealnost v tem univerzalnem
smislu.

Dočim ni za rdeče niti sedaj nobene
ovire, za združitev vsega delavstva na svetu,
so črni vezani samo na one narode, ki so
krščanski in katoliški. In sicer igra katolištvo
tu glavno ulogo, ter je krščanstvo brezpo-
membno. Tu pa tiče ravno najbolj odkrit
dokaz namena. In sicer v tem smislu, da
jim ne gre za krščansko misel kot tako,
torej za kraljestvo, ki ni od tega sveta, am-
pak za svoje osebne koristi, za kraljestvo

izključno tega sveta — za absolutno nad-
vlado enega stanu, t. j. duhovniškega, ka-
teremu načeljuje rimski papež. Njihova in-
ternacionala pa ima danes, ko je katoliška
vera last le manjšega dela človeštva, dane
nepremagljive meje. Raztezati se more le
tako daleč, dokler ne naleti na tujo vero, na
katere pripadnike se absolutno ne more
razširiti. Rdeči niso dane nikake meje, njen
dom je širni svet, črni pa so dane. In to je
njena glavna slabost, ki bi se pa dala od-
straniti s tem, da bi se ves svet pokatoličil,
kar pa je nemogoče; vsaj v danih raz-
merah sedanjega časa ne.

Za nas, demokrate, idealen, v vseh po-
sledicah konsekventen internacionalizem ni
nesprejemljiv. Udeležiti pa bi se moral isto-
časno povsod. Nesprejemljivi pa so za nas
cilji obeh obstoječih internacional, rdeče in
črne. Vodilna misel demokratizma je, da so
vsi stanovi enako vredni in da mora prinesiti
svetu blagostanje edino le pošteno skupno
delo vseh stanov. Radi tega smo sovražniki
vsake diktature, najbolj pa diktature posa-
meznega stanu ali razreda. Popolna nadoblast
delavstva nad vsemi drugimi stanovi bi bila
krivična in bi ne mogla obroditi pravice in
blagostanja, stokrat krivičnejša pa bi bila še
diktatura duhovništva kot skoro ne v poštev
prihajajoče manjšine, nad ogromno večino
drugih stanov. Narodni pa smó mi vsled
tega, ker vemo, da le s tem, da priborimo

Šaljive povestice o Nasredinu.

(Dalje.)

Oslova krivda.

Nekega dne je hotel Nasredin zajahati
svojega osla, pa je vtaknil v streme najprej
desno nogo. Ko je torej sedel na osla je bil
obrnjen proti njegovemu repu namesto proti
glavi.

Ljudje so se mu smejali in so ga vpra-
šali, čemu je zajahal osla narobe.

»Jaz laham prav«, je dejal Nasredin,
»samo osel je obrnjen v napačno stran.«

Nasredin zdravnik.

Nekoč je prišel Nasredin v tuje mesto,
lačen tako, da je komaj stal na nogah. V
mestu zve, da je knez težko bolan. Hitro
odide k njegovi palači in pravi, da ga bo on
poskušal ozdraviti, če bodo storili vse, kar
bo ukazal. Prišel je k postelji bolnega kneza
in naročil, da prinesejo skledo medu in velik

hleb kruha. Ko se je to zgodilo je Nasredin
odlomil kos kruha, pomočil ga v medu mah-
nil z njim trikrat nad knezovo glavo in ga
potem pojedel. To je delal toliko časa dokler
je bilo še kaj kruha in medu.

Nekaj ur pozneje je bolni knez umrl.
Njegovi sorodniki so rekli Nasredinu: »Kako
zdravilo si uporabljal, da je knez umrl?«

»Ako bi ne uporabil takega zdravila«, je
rekel Nasredin, »tedaj bi jaz prej umrl nego
knez.«

Dober nasvet.

Neke noči je Nasredinovo ženo ugriznil
škorpijon za prst na nogi. Prebudila je moža
in rekla: »Za prst na nogi me je ugriznil
škorpijon in boli me, da komaj prestajam.
Kaj naj storim?« Nasredin se pa obrne na
drugo stran in pravi. »Drugič pojdi obuta
v posteljo.«

Izborna hrana.

Ko je bil Nasredin še deček je nekega

dne stal pred vratmi svojega doma, ko pride
mimo berač in ga zaprosi: Sinko moj, daj
meni nekoliko tistega, kar ste danes uživali.
Nasredin pravi: »Celo noč je moj oče užival
batine od moje matere, od zjutraj do sedaj
sem jih pa jaz užival od svojega učitelja.«
Prosjak se je takoj napotil dalje in mrmral:
»Bog vam pomnoži tako hrano!«

Dober zdravnik.

Nekoč pride Nasredin k zdravniku in
pravi ves onemogel: Bolan sem, daj me
ozdraviti. »Zdravnik je spoznal, da ni bolan
temveč lačen zato je ukazal, da se mu pri-
nese jedi. Ko se je Nasredin temeljito napo-
kal, je bil takoj zdrav in zadovoljno pravi
zdravniku: »Oh, ti si izboren zdravnik. Ali bi
ne hotel iti z menoj v našo hišo tam vsi
bolehalo na taki bolezni?«

pravico vsakemu posameznemu narodu, smemo upati, da bo nastopilo, ko bo vsak imel, kar mu gre, resnično bratstvo med narodi in potom tega bratstva tudi bratstvo med stanovi.

Doba, kateri se bližamo bo velika borba dveh internacional, katerih cilj je enako krivična diklatura, črne in rdeče. Če pa bi ne bilo drugega izhoda, nego pokazati naklonjenost eni ali drugi, potem bi to naklonjenost zamogli pokazati le rdeči, ki je napredna in zasleduje manjše zlo, nego črna, ki je poleg tega še nazadnjaška in bi s svojo zmago vrgla človeštvo za stoletja nazaj v črno temo srednjega veka.

Če pride res do te borbe, je izid skoro gotov očit. Zmagala bo rdeča. Ker pa se v praksi ne bo obnesla, ker je nemogoča, bo naravna posledica, da se bo človeštvo čisto iz gole potrebe približalo samo demokraciji, ki bo končno triumfiral nad črnimi in rdečimi. In čimprej se izbojuje boj med črnimi in rdečimi, temprej pride naš triumf, ki pa je prej ali slej neizogiben. Mogoče pa je, da ta triumf niti ni tako daleč, kakor si kdo misli, posebno če zmaga boljševozem že pri sedanjem pohodu, ker čimprej bo zmagal, temprej bo umrl.

Pasivna volilna pravica uradništva.

Slišijo se vesti, da izgubi vse uradništvo pasivno volilno pravico: zakon so izkuhali radikalci hoteč se obraniti srbskih učiteljev. Demokratski poslanci pa so mnenja, da je pravičnejše, če se že napravi krivica, da ta zadene vse kategorije kakor pa samo en del. V toliko imajo menda prav, da menijo, da se bo vse uradništvo skupno lažje ubranilo te nasilnosti kakor pa učiteljstvo samo za se. Če pa ne računijo tako oportuno, potem je pa to nenavadna logika.

Bodi kakor koli! Če bi mi imeli uradniške organizacije, ki bi se zadevale poleg materijelnih tudi moralnih dobrin, ki so jih poklicane varovati, bi si seveda vsaka stranka premislila samo pozeleti si takih sklepov, ne pa jih v resnici tudi uveljavljati. Pa pri naših organizacijah kaj takega ja ni opasno; s tem pa ne mislim zadeti vodstva, temveč celotno članstvo: kajti vsi člani stoje vse preveč sredi političnih strank, tako, da niti ne čutijo onih udarcev, ki jih dobe skupno. Za sedaj niti ni upati, da bi se kaj spremenilo, zato je tudi vsaka tozadevna rekriminacija odveč.

Računati torej moramo s tem, da izgubi uradništvo pasivno volilno pravico, da bodo rezali uradništvu kruh in delili domovini zakone samo duhovniki in advokatje. Uradnik pa jezik za zobmi. Ti nisi niti deležen pasivne pravice, ti sploh ne veš in ne znaš drugega kakor ti naroči tvoj šef; če se boš še brigal za javne zadeve, prideš v preiskavo, boš suspendiran, če gre po milosti pa vsaj prestavljen.

Treba se je torej zavarovati že sedaj, rešiti še vsaj to, kar se da rešiti. Sedaj takoj, ko sede še vsaj posamezni uradniki med poslanci, kajti, če se ti ne bodo zavzeli za uradniške pravice, potem nimamo tega upati tudi ne od bodočih duhovniških in advokatskih parlamentov.

Prvo kar moramo zahtevati je, da se § 15 spremeni v toliko, da izgubi uradnik če sprejme poslaniški mandat samo plačo za

poslansko dobo; mesto pa mu ostane. Ta določba bi se vsaj še nekako dala opravičiti, četudi težko, ker odvetnik ohrani svojo pisarno, župnik svojo faro, kmet svojo kmetijo; samo uradnik, ti živi na cesti, če se pobri-gaš tudi za celokupnost.

Naslednja zahteva pa bodi, da se sprejme tudi dodatna določba, da so vsi oni, ki so kot uradniki oropani pasivne volilne pravice tudi prestji vseh davkov. Tako je z vojaštvom, tako bodi tudi z uradništvom. Nikakor pa ne gre, da bi moral uradnik plačevati davke, tamkaj pa, kjer se državno premoženje uporablja pa bi ne smel imeti pristopa.

Te minimalne zahteve mora staviti naše uradništvo. Če pa še čutijo naše stranke kaj socialne pravičnosti, in pri tem računamo posebno na demokratsko stranko, potem ne morejo nikdar dovoliti, da bi postalo uradništvo v naši domovini popolnoma brezpravno.

St.

Dnevne vesti.

O okrašenju hiš o priliki Orlovskega tabora. Klerikalci vračajo vso krivdo, da mariborsko občinstvo ni okrasilo svojih hiš o priliki Orlovskega tabora na naš list. Sicer to ni res, ker je občinstvo to storilo iz lastne zavednosti, vkljub temu pa nas veseli, da nas smatrajo za tako uplivne. Poleg tega pa še nesramno lažejo, da so člani našega uradništva hodili od hiše do hiše agitirati in da so celo grozili. „Straža“ pravi naravnost, da je „narednik“ Pirc pri tem svojem poslu moral bežati na neko dvorišče, o čemer pa on sam popolnoma nič ne ve. Še bolj nesramna je laž o „nekem gospodu z juga“, ki je baje šel, da se ogne preganjalcev, na „zemlje“ k Friedau. Resnici na ljubo povedano, „gospod z juga“ že mesec dni ni bil na Koroški cesti, pri Friedau pa sploh še nikoli, in za časa Orlovskega tabora celo dva dni sploh ni bil v Mariboru. Sicer pa vemo, da je „Straža“ nasedla g. Verstovšku, ki je te skrivnosti pripovedoval okrog že dan poprej ter se je napram nekemu gospodu, ki ga je opozoril, da to ni mogoče, ker bi sicer naš list ne mogel izhajati, če bi uradniki agitirali po mestu, da imamo mi rokopise za list že od poprej. Seveda se je dotični gospod tej navadni trditvi gosp. poverjenika od srca smejal in njegovemu smehu se pridružujemo tudi mi.

7 škofov in 3 papeži v Mariboru. Kakšne „luči“ syletijo v novo ustanovljeni papeževi armadi, se je slišalo v nedeljo med sprevedom. V vrstah tistih, ki so smatrali spreved za procesijo in so izprva glasno molili rožni venec, se je potem, ko so videli, da se namesto procesije vrši pravzaprav maškerada, govorilo, da je v Mariboru 7 škofov in kar troje papežev. Če upoštevamo, da je prvotno ime papež pravzaprav slovenski oče, smo videli, da je bilo to pot v Mariboru še več papežev.

Šentlenarški okr. zastop in njegov „tajnik“. Takoj po nastopu kler. deželne vlade nastal je v severnih obmejnih občinah velik ropot in šum, kateri se še danes tupatam pojavlja. Tu sfrči ta, tam oni napotec, stolci „liberalnih“ gerentov in prisodnikov padajo ter se seveda v pomnoženem številu zopet postavljajo in nanj sedavajo ljudje boljšega kalibra. Klerikalna metla je z res posnemanja vredno radikalnostjo sčistila vse urade ter jih napolnila z deloma jako sumljivimi značaji. Tu najdeš izdajalce, nemškutarje, da celo osebe, ki so leta 1914 pomagale zapirati poštene Slovence. Navedem samo en primer: Janez Schibert in Ivan Roškar, poslanec. Ali vse to reformiranje nič ne pomaga. Cene še vedno padajo, draginja pa raste in bode rastla, dokler bodo še dihal klerikalni vodje. Tudi pri Sv. Lenartu je deželna vlada temeljito pometla in sicer na podlagi grdih laži. Padel je gerentov stolec, sfrčala sta 2 prisodnika obč. sosveta. Ali vse to se je zgodilo mirno in dostojno. Deželna vlada je posnemal tudi podnačelnik okr. zastopa in predsednik okr. hranilnice, Ivan Roškar, kojega srce bije le za „dobrobit ljudstva“ in za povi-

šanje lastnih dijet, ki bi naj nadomestovale zgubljeno mastno ministersko plačo. Ta „pravico-ljubni“ možakar takoj odslovi knjigovodjo okr. hranilnice, zelo vestnega uradnika z ženo in 3 otroci in s 400 K, reši: štiristo kron mesečne plače in „tajnika“ okr. zastopa. Odslovljenje prvega vršilo se je kaj enostavno: „Ključke sem in z Bogom“. Dobro vedo, da se drugi ne bo pustil kar tako vreči iz prostorov okr. zastopa, poveril je Ivan Roškar posle okr. zastopa novodošlemu odvetniku dr. Vebletu. 17. februarja t. l. — sv. Pusta dan — pride novopečeni poverjenik v trško gerencijo, izroči pismo gerentu, ki je istočasno na prošnjo okr. zastopa začasno opravljal pisarniške posle, ter zahteva ključke. Dotično pismo se glasi doslovno: „Velesenjeni gospod tajnik! Obveščam Vas, da Vas z današnjim dnevom odvežem nadaljnega poslovanja kot tajnik okr. zastopa, ker kljub nalogi še niste sklicali seje v svrhu sklepanja o proračunu za tekoče leto. (Nesramna laž! op. dop.) Plača se Vam nakaže do 1. aprila 1920, s katerim dnevom itak poteče Vaša poslovna doba v smislu Vaše odpovedi, ki se je vzela na znanje.

Svoje agende, spise in ključke blagovolite izročiti načelniku, ako bi bil ta zadržan, podnačelniku ali pa njegovemu pooblaščenju g. dr. Vebletu. Z odl. spoštovanjem Roškar.“ Tajnik odločno zavrne dr. Vebletovo zahtevo po ključkih, češ, tako se ne postopa s človekom, ki že nad 40 let učiteljše in ki ima v prostorih okr. zastopa zraven svojih privatnih reči kot predsednik župnijske aprovizacije za 18.000 K blaga. Dr. Veble: „Teda ne daste ključev?“ „Tajnik“: „Ne“. Komaj odide dr. Veble, se že zopet vrne, pa zdaj z asistenco v osebi Ivana Roškarja. Že navedena zahteva itd. se ponovi samo s to razliko, da je Ivan Roškar nameraval prodajati svojo znano surovino pomešano z lažjo, da je okr. odbor sklenil — seja 2 članov v krčmi — ali „tajnik“ mu je kmalu zamašil nesramna usta. Iv. Roškar se očitno pomiri ter se zadovolji s „tajnikovim“ zagotovitvijo, da izroči ključke, kakor hitro uredi svoje reči. Hinavski nasmeš in še bolj hinavski rokostisk Roškarjev in končal je I. del klerikalne komedije. Drugi dan, bilo je na pepelnico, hoče tajnik v pisarno okr. zastopa. Ko odpre vrata, se od daleč zapazi veliko „žabo“ — okroglo ključavnico — z močno verigo, katera mu zabrani vstop v pisarno. Istočasno dobi „tajnik“ sledeče pismo: „Velesenjeni gospod nadučitelj! Po naročilu okr. zastopa si Vam usojam naznaniti, da je dal okr. zastop zapreti pisarno s posebnim ključem in da je nadaljno poslovanje v pisarni dovoljeno v navzočnosti enega izmed g. odbornikov ali pa v moji navzočnosti z odl. spošt. dr. Veble! (Drag špas! Nesramno zahtevanje! op. dop.) Vsled energičnega nastopa „tajnikovega“ pride dr. Veble, odstrani lastnoročno žabo z verigo ter odide. Tretji dan zjutraj ista klerikalna prikazen: žaba z verigo. Le ko je vmes posegel Šuman, kmet in župan v Radahovi ter namestnik Roškarjev, je imel tajnik zopet svoboden vstop v pisarno. Tako je skončal II. del klerikalne gonje. Tajništvo je prevzel znani kaplan Martinek, ali ta duhovni samec se ne zadovolji z dosedanjjo plačo mesečnih 160 K temveč zahteva mesečno 500 K. Tako gospodarijo pravico- in resnicoljubni klerikalci. Radovedni smo, ali ubogemu kaplanu dovoli zahtevano plačo za dobrobit ljudstva vneti Roškar. Prav je imel bivši trški gerent, ko je na javno obešenem razglasu odgovarjal „Straži“ med drugim to-le: „Ljudje, ki brez posebnega vzroka preganjajo človeka, ki tudi v zelo nevarnih časih ni zatajil svoje majke Slovenije in je radi tega moral mnogo trpeti, ljudje, ki tako počenjanje svojih pristašev četudi molče odobravajo niso pravi Jugoslovenci, ampak naši mladi državi zelo nevarni elementi! Glej Jugoslavija, to so tvoji izdajalci! Škoda, da ni več generalov Smiljančev!“

Nove tržne cene. Na tozadevna vprašanja služi v splošno pojasnilo: G. vladni komisar dozda ni imel časa ne volje, da bi preskrbel že zdavno potrebne nove tržne cene. Morda se te dni vrši tozadevna seja, pri kateri nameravajo zastopniki konsumentov zahtevati tudi splošno ureditev cen glede gostiln in kavarn, pred katerimi imajo merodajne oblasti ne morda iz osebnih ozirov

tako velik rešpekt, da so dozdej mirno gledale poljubno povišanje cen. Če hočemo tudi to korupcijo ozdraviti, morajo izgniti tisti zastopniki konsumentov, ki varujejo bolj interese producentov kot konsumentov.

Zavedni mariborski javnosti. Čitateljem našega lista je dovolj znano, s kakšnimi težkočami se je moralo boriti preteklo sezono naše slovensko gledališče, ta naša najnovejša kulturna institucija. Le neumornemu trudu ravnateljstva in drugih, za naš napredek dovezetnih narodnih mož se imamo zahvaliti, da bo gledališče tudi še naprej obstajalo in to še v večjem razmahu in na višji umetniški stopinji nego prvo sezono. Toda sedaj, ko je odstranjena ta prva nevarnost, se je nenadoma pojavila druga, nič manjša od prve — vprašanje stanovanj za naše igralce. Poleg onih prvovrstnih moči lanske sezone se je posrečilo pridobiti ravnateljstvu še novih. To pa le pod pogojem, da se jim pravčasno preskrbi stanovanje, ker drugače ne pridejo v Maribor. To težko vprašanje ogroža sedaj z vso resnostjo popoln obstoj našega gledališča v prihodnji sezoni. Obračamo se torej na našo zavedno javnost, da tudi v tem oziru, kakor je v mnogih drugih, pokaže svoje razumevanje ter prisloži na pomoč. Kdor bi lahko odstopil kako sobo, ali kdor ve za kakšno, se naproša, da to sporoči našemu upravništvu, ali pa gledališki pisarni naravnost. Upamo, da ta naš apel ne bo ostal brez uspeha.

Črna kava ceneja. Kavarna „Central“ je prva znižala črni „Moka“ kavi ceno od 2:20 na 2 K. V najdražjem mestu Zagrebu so znižali cene tudi beli kavi na 2:50 K in je kava zdajno bolj kakor pri nas.

Primarij dr. Mirko Černič ne ordinira do 28. avgusta.

Najdeno. Pri telovadbi na Teznu je našel nekdo 1 K, serijska številka 723.875—1222. Dotični Orel, ali pa Orlica, ki jo je izgubil, jo najde v škofiji, kamor se je oddala v varstvo.

Ciril-Metodovih vžigalic se zdaj nimajo naše trafike in trgovci, izvzemši kolikor nam znano, trafika v Gosposki ulici. Zahtevajte dosledno povsod Ciril-Metodove vžigalice!

Sto kron za razobešenje zastave. K oskrbnici graščine barona Twickla je prišel v dneh Orlovskega tabora neki duhovnik ter jo prosil, da bi razobesila zastavo, ker pa tega ni hotele, ji je ponudil 100 K. Pa tudi za 100 K se ni dala zapeljati in gospod je moral oditi ne da bi bil kaj opravil. Ne vemo, če se je to prakticalo tudi drugod, izključeno pa ni in je celo mogoče, da so bile vse zastave, ki so bile razobešene naročene in plačane.

„Straža“ in „Slovenski Gospodar“ ne sprejemata več objav Trgovskega gremija. Trgovski gremij je poslal uredništvu „Straže“ in „Slovenskega Gospodarja“ notico o oddaji saharina v svrhu objave. Uredništvo teh dveh listov pa je notico vrnilo z opazko, da od gremija ne sprejme nobene notice več in sicer zaradi tega, ker niso trgovci za „Orlovski“ tabor okrasili svojih hiš in prodajaln. Ker ta dva lista zavračata notice, bosta gotovo tudi zavrnila inserate. Zato pa opozarjamo naše trgovstvo na to dejstvo, da bodo v bodoče vedeli, kje naj inserirajo. Trgovski gremij v Mariboru.

Mariborska pukovska okružna komanda se je dne 4. avgusta 1920 preselila iz meljske v dravsko vojašnico, štev. tel. 10.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani objavlja z ozirom na svoječasno na tem mestu objavljeno obvestilo o preložitvi roka za predložitev preračunov za I. polletje 1920, da se po naročilu ministerstva za socialno politiko z dne 24. julija 1920 št. 8419 podaljšuje vnovič rok za predložitev preračunov za I. polletje 1920 radi predstoječe novele na nedoločen čas. Do izrečnega poziva od strani podpisanega zavoda se torej preračuni za I. polletje 1920 nimajo prepložit. Zamudne obresti se ne bodo računale radi te zakasnitve.

Delegacijsko zborovanje Zaveze jug. učit. društev v Mariboru. Dne 27. in 28. avgusta t. l. zboruje delegacija slovenskega učiteljstva v Mariboru. Slovenski Maribor je dolžan, da gostoljubno sprejme pionirje slovenske kulture in da jim da za eno ali dve noči prenočišča. V imenu podpisanega društva prosimo, da se javijo oni, ki bi hoteli dati stanovanje učitelju ali učiteljici proti primernemu plačilu. (Prijava sprejema predsednik podpisanega društva, Krekova ulica 1, (deška meščanska šola).

Novi formularji za deklaracijo carinskega blaga. Glavna carinarna v Ljubljani naznanja, da se mora od 1. avgusta počenši prodajati prijave za carinsko ekspedicijo blaga po novem formularju, katerega je predpisala generalna direkcija carinske uprave. Nove formularje se dobiva pri upravi državne tiskarne v Beogradu po 0:25 dinar za komad.

Društvo jugoslov. državnih uslužbencev v Mariboru sklicuje za 6. avgust ob pol 19. (pol 7.) uri zvečer javen shod. Dnevni red: 1. 50% povišanje draginskih doklad za mesec junij, julij in avgust. 2. Službena pragmatika. 3. Pasivna volilna pravica. 4. Protest proti podraženju premoga in železnice. 5. Znižanje železnice za vse vožnje državnih uslužbencev in njihov obitelji za najmanj 50%. Shod se vrši v portni dvorani okrogne sodišča v Mariboru.

V tekočem letu se sprejme 100 učenec v voj. zanatlijsku šoli (voj. rokodelsko šolo) v Kragujevcu. V prošnji, katero mora vsaki prosilec lastnoročno pisati, naj navede katero rokodelstvo se hoče učiti. V isti mora tudi izjaviti, da se podvrže vsem šolskim obvezam in predpisom. Prošnji se morajo priložiti s edeče listine (dokumenti): 1. Dovoljenje starišev ali varuha, potrjeno od pristojne politične oblasti. 2. Krstni list kot dokaz, da ni mlajši od 12 in ne starejši 15 let. 3. Šolsko spričevalo kot dokaz, da je s pravim uspehom dovršil 4 razredno ljudsko šolo ali z dobrim uspehom kak razred srednje šole in da je bil v šoli dobrega vedenja. Oni, kateri ne prosijo neposredno iz šole, morajo od pristojne občinske oblasti doprinesiti potrdilo, kakšno je bilo njih obnašanje in kaj so delali v času od izstopa iz šole do trenutka, ko so vložili prošnjo; ako so bili medtem v srednji šoli, tudi potrdilo dotične šole. 4. Potrdilo pristojne občinske oblasti, da je državljan kraljevine SHS. Kolekovane prošnje je vposlati najdalje do 25. avgusta 1920 neposredno voj. zanatlijski šoli v Kragujevcu. Prijavljeni kandidati bodo 28. avgusta 1920 ob 8. uri v pisarni upravnika vojno zanatlijske šole v Kragujevcu zdravniško pregledani. Po dovršeni zdravniški preiskavi morajo sprejeti kandidati položiti izpit iz predmetov, katere se učijo v 4. razredu ljudske šole. Redovno predavanje počne 1. septembra 1920. Natančnejši podatki se dobe pri polkovni okružni komandi v Mariboru.

Sokolstvo.

Predsedstvo Mariborske Sokolske Župe pozivlja vse svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži župnega zleta v Guštanj. — Vozi poseben vlak s polovičnimi voznimi cenami. Vlak odhaja iz Čakovca ob 2 in pol, iz Maribora ob 5 uri zjutraj. — Sokolstvo, kakor tudi prijatelji Sokolstva naj vporablja izključno samo ta vlak. — Javite v Guštanj število obedov. — Zdravo! Predsedstvo M. S. Ž.

Posebni vlak v Guštanj odhaja točno ob 5 uri zjutraj iz glavnega kolodvora. — Predsedstvo M. S. Ž.

I. pokrajinski zlet jugosl. Sokolstva v Mariboru. Zletni odbor je v svoji seji, dne 3. t. m. sklenil: Odobre se vsi zaključki predsedstva in stavbnega odseka glede prevzema telovadišča na Tezni. Telovadišče se priredi za največ 1800 telovadcev pri prostih vajah in se v ta namen prestavijo tribune proti južni strani za 30 m. Zletišče, na katerem se vrši po končani telovadbi veselica,

bo električno razsvetljeno in preskrbi vsa tozadevna dela družba Melistroja v Mariboru. Cene za vstop na telovadišče se določijo sledeče: stojišča na tleh 5 K, na tribunah 15 K, sedeži krog telovadnega prostora po 20 K, na glavni tribuni po 30, 40, 60 in 80 K, na drugih po 25, 40, 50 in 60 K, na vzvišenih mestih na postranskih tribunah po 100 K, za ples ves večer 5 K. Sprevod se razvršča na Tržaški cesti in vrši po Frankopanski, Valvazorjevi ulici, Kralja Petra trgu, Gosposki, Koroščevi, Majstrov, Kolodvorski ulici, Aleksandrovi cesti, Sodni ulici, mimo Narodnega doma na Glavni trg, kjer je po pozdravu razhod, Z ozirom na to, da ima vsa priredba izključno sokolski značaj, sodeluje pri pohodu samo sokolsko članstvo (člani in članice) v popolnem predpisanem kroju, za sokolski naraščaj in deco ter ženstvo v narodnih nošah se določijo posebna mesta pri obhodu. Rešilo se je med drugim še več važnih zadev železniškega, stanovanjskega in veseličnega odseka.

Sokol v Mariboru opozarja svoje članstvo, da se vrše obvezne redovne vaje za člane v kroju odslej naprej redno vsako soboto v dvorani Narodnega doma ob 20. (8.) uri zvečer. Sokol se vdeleži župnega izleta v Guštanj korporativno s praporom. Udeležba je za vse člane v kroju, telovadce in telovadke obvezna in ne sme manjkati nihče.

Jezdni odsek ima danes v četrtek ob 21. (9.) uri zvečer v Narodnem domu sestanek, h kateremu se vabijo vsi dosedanjí člani na zanesljivo udeležbo. Prijaviti se morejo na novo tudi drugi člani Sokola v Mariboru in Studencih, toda le že popolnoma izurjeni jahači. Z ozirom na važnost sestanka se računa na vdeležbo vseh.

Telovadno obleko in blago za društvene kroje ima v zalogi br. Fran Majer na Glavnem trgu, kjer naj si članstvo naroča vse stvari.

Zadnje vesti.

Konferenca za prehodni promet v Nemško Avstrijo.

Maribor, 5. avgusta. Danes dopoldne se je tu v Narodnem domu sešla za ves bodoči prehodni železniški promet važna, odločilna konferenca, zastopana po vladah obeh držav ter deželnih vlad za Slovenijo, Koroško, Avstrijo in strokovnjakih, oziroma predstavnikov za promet, upravo, carino, saniteto, telefon, brzojav, pošto in policijo. Zastopani so izven Maribora: Beograd 3, Ljubljana 10, Beljak 7, Celovec 2, Gradec 5, Dunaj 28 (juž. in drž. železn.), torej približno 70 delegatov. Konferenco je otvoril E. de Rocco, sekcijski načelnik v ministrstvu za obračaja Beograd v francoskem jeziku. Za njim je navzoče pozdravil Andrej Vrečko, ravnatelj jugoslov. južne železnice ter izrazil željo, da se udeleženci konstituirajo v odseke in takoj prično z delom. Zastopniki koroške vlade so takoj zahtevali prosti promet že pri Grabštajnu, kar je de Rocco vzel na znanje. Dopoldanski dnevni red: sestava odsekov, debata o prehodnji črti Radgona, Špilje, Dravograd, Grabštajn, Vetrinje, Bače. O izidu popold. konference poročamo jutri.

Zveza Ljutomer—Maribor.

Maribor, 5. avgusta. Ob enem s konferenco v Mariboru se je danes sestala tudi v Radgoni posebna konferenca, ki rešuje vprašanje prehodne zveze iz Jugoslavije—Špilje—Radgona—Ljutomer. Pri tej konferenci sta udeležena za Nem. Avstrijo dvorni svetnik Glanz, za Jugoslavijo vseuč. profesor dr. Pitamic. Uspeh te konference se predloži konferenci v Mariboru v končno rešitev.

Komisija za določitev državnih mej v Mariboru.

Maribor, 5. avgusta. Po doslej oficijelno še ne potrjenih vesteh se preseli komisija za določitev državnih mej iz Pliberka v Maribor.

Demarkacijska črta na Koroškem.

Velikovec, 5. avgusta. Med našo in antantno plebiscitno komisijo se je dosegel sporazum v tem smislu, da demarkacijska črta ostane, uvedejo se le olajšave v osebnem prometu. Hujškatke imajo naše oblasti pravico izgnati ali pa kaznovati, tudi če so iz cone B. Nemci so radi tega silno razburjeni.

Radić obsojen.

Zagreb, 4. avgusta. Danes se je razglasila obsodba Radića. Radić je obsojen na dve in pol leti prisilnega dela, ki se spremeni v navadno ječo.

Rusko-poljska vojna.

DKU Varšava, 4. avgusta. Frontno poročilo od 3. t. m.: V odseku Brody se bitka s polsko konjenico še nadaljuje. Po poročilih zrakoplovcev se je prebil od naših čet obkoljeni sovražnik proti Kremenecu. V naših rokah je ostal velikanski vojni plen. Podrobnosti še niso znane. Na Seretu v odseku Mikulajev poskuša sovražnik na vsak način prodreti proti zapadu.

DKU Moskva, 4. avgusta. Pri prehodu čez Bug smo napravili mnogo vojnega plena. Naša sredina se bojuje 30 verst severovzhodno od Siedleca. V odseku Tarnopol traja naše napredovanje kljub sovražnemu odporu dalje.

DKU Berlin, 4. avgusta. »Vossische Zeitung« poroča iz Marienwerderja: Boljševiške čete so na severnem krilu napravile v prodiranju odmor ter pritegnjejo iz ozadja težko artilerijo. Razporeženje v Varšavi je zelo pobito in vesti o predstojeci boljševiški revoluciji v Poljski se vedno bolj množe. V poljski armadi se širi močna propaganda za vzpostavitev vojaških sovjetov po boljševiškem vzgledu.

Srbski predlog.

DKU London, 4. avgusta. Bonar Law je izjavil včeraj v spodnji zbornici, da se je predlog Srbije odstopil zvezi narodov. (Kakšen predlog se tu misli nam ni znano. Op. ur.)

Eksekvatura za angleškega konzula.

LDU Beograd, 4. avgusta. (Uradno.) Vlada je izdala eksekvaturu angleškemu podkonzulu v Skoplju, g. Berdu.

Antanta in Rusi.

DKU London, 4. avgusta. Londonsko časopisje je mnenja da se zadržanje sovjetske vlade ne bo spremenilo še tako kmalu. Angliji in ostalim alijancem radi tega ne bo prestalo drugega, nego z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpreti Poljsko. Kamenec, Krašin in drugi ruski odposlanci bodo primorani Anglijo zapustiti.

Slovo od Albanije.

DKU Milan, 4. avgusta. »Avanti« poroča, da se je v pogodbi med tiransko in rimsko

vlado zagotovila popolna neodvisnost Albanije. Italija zapusti Albanijo z Valono vred, ter si pridrži samo še otok Laseno. Danes je pričelo odpošiljanje italijanskih čet čez morje.

Dr. Brejc obžaluje.

LDU Ljubljana, 4. avgusta. Povodom dogodkov ob priliki poseta udeležencev mariborskega Orlovskega tabora na Bledu, med katerimi so se nahajali tudi Francozi in Čehoslovaki, je danes popoldne predsednik dež. vlade za Slovenijo, g. dr. Brejc, posestil predsedstvo čehoslovaških Orlov v imenu dež. vlade za Slovenijo in izrazil svoje obžalovanje nad dogodki ter izjavil, da se bo uvedla stroga preiskava in se bodo krivci eksemplarično kaznovali. Senator prof. Šramek je to izjavo g. predsednika vzel z zadovoljstvom na znanje. Nato je g. predsednik nameraval z istim namenom posetiti tudi odposlanstvo Francozov, ki so pa medtem že odpotovali.

Madžari obsojajo dalje.

DKU Budimpešta, 4. avgusta. Vojaški preki sod je obsodil komunisto Rigocskyja na 10 let težke ječe, poostrene s samoto.

Predujem Nemčiji.

DKU London, 4. avgusta. Spodnja zbornica je sprejela vladni predlog o dovolitvi 5 milijonov funtov Nemčiji kot predujem, da zamore poravnati svoje obveznosti napram Franciji.

Bolezen Alekse Šantića.

LDU Sarajevo, 4. avgusta. Naš znani pesnik Alekse Šantić se nahaja že delj časa v tukajšnji državni bolnici na zdravljenju. Zdravstveno stanje se mu je v zadnjem času znatnoboljšalo.

Iz seje zveze abderitov.

DKU. Pariz, 4. avgusta. Po poročilu »Chicago Tribune« je v San Sebastianu zborujoči svet zveze narodov sprejel francoski predlog o ustanovitvi generatnega štaba zveze, ki bo sestojal iz vojaških in mornariških strokovnjakov in ki bo imel nalogo sestaviti operacijski načrt za slučaj, da bi kak član zveze narodov prekršil zvestobo ter napovedal vojno.

Borzna poročila.

LDU Dunaj, 4. avgusta. Berlin 4.48, Curih 2900; valute; nemške marke 446, romunski lei 420, levi 320, švicarski franki 28.75, francoski franki 13.00, lire 900, angleški funti 635, dolarji 175, rublji 290; v prostem prometu: Zagreb 244—263, Budimpešta plačilo v denarju poštne hranilnice ali v žigosanih kronah 102 do 114, Praga 375—395, Varšava in Krakov 88 do 102, čehoslovaške krone, pettisočaki 376—400,

manjši bankovci 377—401, novi dinarji 975 do 1025.

LDU Curih, 3. avgusta. (Borza). Berlin 13.—, Newyork 588, London 21.78, Pariz 44.30, Milan 30.25, Praga 11.—, Beograd 30.—, Zagreb 7.50, Budimpešta 3.25, Varšava 2.80, Dunaj 3.27, avstrijske žigosane krone 3.80.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Maribor dne 29. avgusta 1920!

Mala oznanila.

Mlad gospod išče sobo z vso oskrbo v bližini kor. kolodvora. Naslov naj se naznači upravništvu. 3—1

Visokošolec išče stalno sobo z ali brez hrane za takoj. — Naslov v upravi.

Proda se postelja in ogledalo. — Vprašati: Prečna ulica št. 4, I. nadstropje.

Proda se hiša s 3 sobami, 2 kuhinjama in hlevom, vse v dobrem stanju, za 110.000 kron. Naslov pove upravništvu. 2—1

Na prodaj je v Prevaljah zelo lepo, elegantno, popolnoma novo pohištvo iz hrastovega lesa (kuhinja in spalna soba za 2 osebi) radi neugodne selitve. Cena 11.500 K. Naslov pove uprava »Mar. del.« 2-2

Proda se otroški voziček. Vprašati: Stritarjeva ulica 3, I. ndstr.

Proda se lep glasovir, otroška postelja in palma. Vprašati: Kamniška cesta 5, pritličje desno.

Krasen senčnat vrt in prvovrstna godba

ter sveža in pristna pijača (vina od 12 K naprej) kakor dobra kuhinja je cenj. občinstvu na razpolago v

restavraciji „Maribor“ na Grajskem trgu št. 1.

Godba začne svirati ob 18. uri in sicer brez vstopnine, brez pobiranja in brez povišanih cen. — Priporoča se

3—3 V. Šober.

Kupujem vsako množino

brezovega lesa.

Ponudbe z ceno na 2—1
Anončni zavod »VEDEŽ«, Maribor
Gregorčičeva ul. 6. Telefon 132.

Podpirajte „Jugosl. Matico“!

Bencin ■ Diesel-olje ■ Stroino-olje ■ Tovot-mast
dobavlja promptno

„Mineralna rafinerija“ Dravograd

Dopise na centralo v Mariboru.

Telefon šte. 30.

Brzjavlj: Rafinerija.

Oddajo se zastopstva zmožnim tvrdkam v vseh mestih Jugoslavije.